

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 290 ■ TELEFON 23994 ■ ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17 ■ TELEFON 19937

LA BIBLIOTECA
DE
LA TORRATXA
BARCELONA

TRENTA CÈNTIMS

—Vagi amb compte, General, que també eren tretze; onze opòstols, Jesús i un traïdor.
—Estigui tranquil Sa Il·lustríssima, que aquí no hi ha Jesús ni apòstols; tots són traïdors.

REVISTA DE PREMSA

ANUNCIS QUE «LA VANGUARDIA» PUBLICA COBRANT I QUE NOSALTRES REPRODUIM DE FRANC:

JOVEN 28 AÑOS, ALGO

abrumado miserias humanas, relacionábase espiritualmente f. m. con señorita que reuna las mismas condiciones; asunto serio. Recogeré cartas el día 4.

Escríbid: Vanguardia 5198.

Ens agradaria saber si l'esperit abrumat d'aquest jove que es fa el vell, està inclòs en alguna de les lleves mobilitzades.

En tot cas, li recomanem la vida del camp, encara que sigui de concentració.

★

CAB.º 45, MEDIOS VIDA

rel. joven 20 a 30 educada, independiente, f. m. Escr. 6431. Vergara, 11.

En canvi, aquest ciutadà que té 45 mitjans de vida, no deu estar tan abrumat per les misèries humanes.

★

BARBEROS Y CIUDADANOS

Compro máquinas, armazones de cortar el pelo, navajas, tijeras y demás herramientas de peluquería, viejo y nuevo; pago bien. Valencia, 429, 3.º, 2.ª.

Ens sembla intolerable aquesta diferència de ciutadans que encara no han trencat les cadenes.

LA VANGUARDIA

AUTENTICO PROLETARIO

desea toda pensión. A poder ser, condiciones.

Escríb.: Vanguardia 5270.

Aquest ciutadà es cura amb salut, per tal que no l'incloquin en aquelles intolerables diferències.

★

SEÑORA CON TRES HIJAS

ambas funcionarias del Gobierno Central y Euzkadi, desearían piso amueblado o aceptarían cuidado. Avisar 9 1/2 a 1 al tlf. 78890 (pedir por Bustamante).

A comptar per la manera de comptar d'aquestes quatre senyores que semblen només dues, presumim que no deuen ésser precisament funcionàries de cap departament de finances.

★

VIOLIN ENTERO

50 discos Pathé (zafiro). P. S. Juan, 174 bis, prl. 1.ª.

Això, si més no, sembla l'anunci d'un pròxim racionament dels instruments de corda.

La Biblia del "generalísimo"

Berlín, 9.—L'Agència D. N. B. desmenteix formalment les notícies d'origen francès, segons les quals la constitució del govern de Burgos-Salamanca-San Sebastià, tingué lloc en una sala, damunt de la xemeneia de la qual hi havia un exemplar dels Evangelis i un retrat d'Hitler dedicat a Franco.

Amb la notícia aquesta, hom ha pretès fer creure que Hitler exercia una gran influència damunt del «generalísimo», fins al punt de dedicar-li retrats, com qualsevol cupletista. Es tracta d'una confusió. Allò que era dedicat, era l'exemplar dels Evangelis. Els autors d'aquests han dedicat a Franco un magnífic exemplar de llur obra. Un exemplar edició de bibliòfil, imprès damunt de paper Bíblia.

Aquesta és la veritat referent als objectes que hi havia a la xemeneia, quan prenia possessió el nou govern de San Sebastián-Salamanca-Burgos (final de trajecte!).

El joc de la "carteta" aplicat als jornals dels obrers

Al camp faccions funciona una mena d'Institut de Reformes Socials que, posat a reformar, si no reforma els costums de Franco i Queipo és perquè aquests costums estan ja més enllà de tota reforma.

El «Govern» franquista es preocupa paternalment dels obrers. Tant, que ara hom ha dictat disposicions perquè els patrons abonin als obrers les hores extraordinàries que treballen. Pel que es veu, fins ara es feien uns grans tips de treballar de «franco». Però ¿el nou Estat de Franco és o no és un estat avençat? Ara, si els obrers fan una jornada extraordinària, cobriran un jornal superior.

Però, l'Estat franquista, posat a avençar, avença a cent per hora. Hi ha un altre institut que si no és de reformes socials, és de reformes econòmiques. Fer la guerra val diners, i la «chatarra», pel que es veu, no dona per a tant. Calen diners. I, naturalment, un cop hom ja ha pres tots els dels rics, cal anar pels dels pobres. Així és que una de les mesures que ha pres l'Estat franquista, ha estat la de què els obrers lliuressin, com a contribució «voluntària», per a les despeses de guerra, l'import de les hores extraordinàries.

«Ara te'ls paguem, ara te'ls prenem», li han dit al pobre obrer. I aquest, atònit davant del procediment elegant de pagar-te i no pagar-te, amb tota seguretat es deu haver dit:

—Em sembla que aquests «paius» m'han fet el joc de la «carteta»...

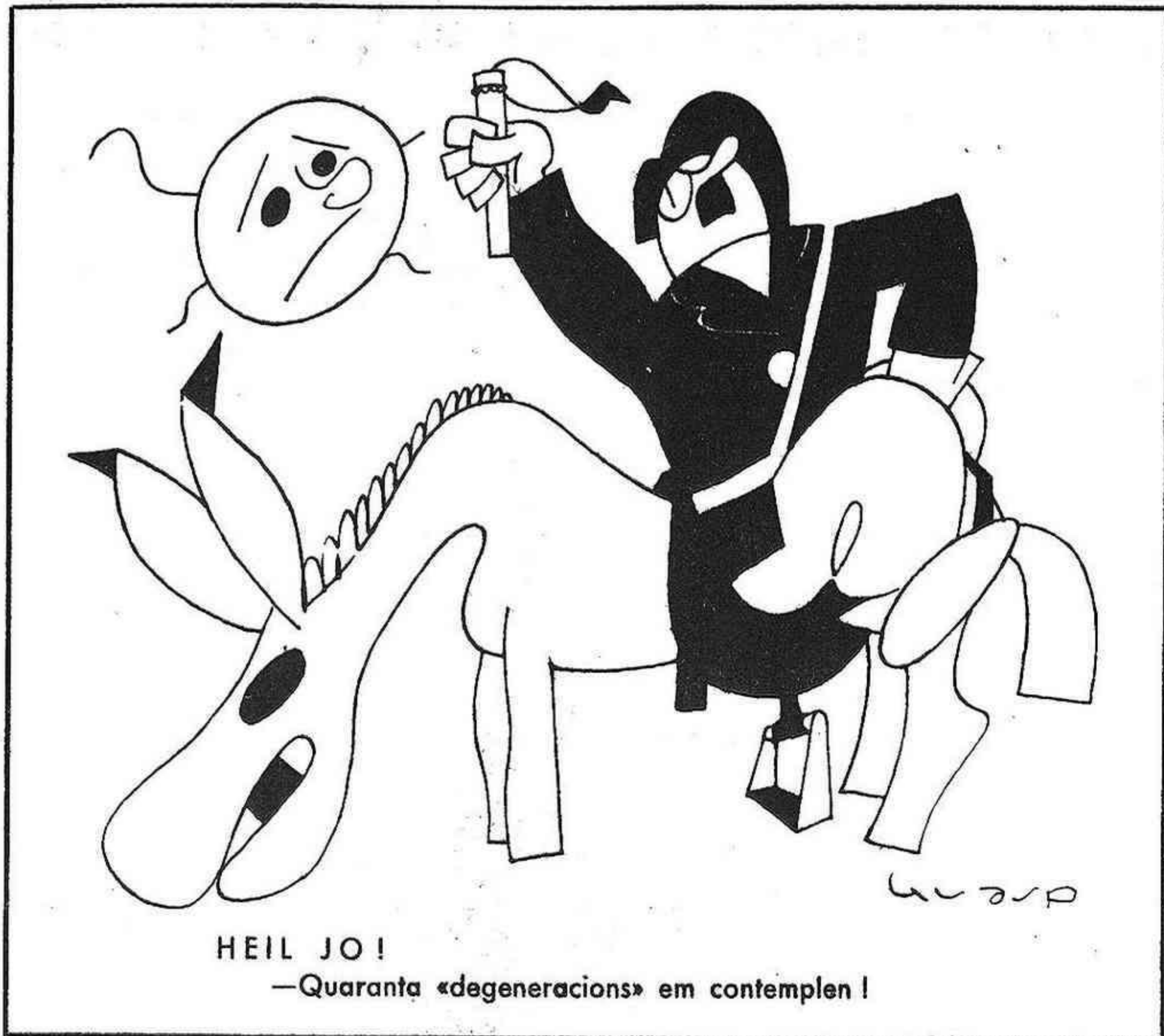
—Caram, senyora Gertrudis, aquest nen està desconegut!

—Sí, miri; ell es pensa que és un submarí.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXII

NUM. 3051

—On vas tan depressa?
—Vaig a avisar al Duce.
—Fuig, home! Quines agnes de donar-li un disgust, avui que casa la noia.

El Govern nacionalista de les Tres Classes de Vapor

Els nous ministres obren el seu cor als lectors de "L'Esquella"

El Petit Govern de Burgos

Burgos, 5.—En rebre la comunicació que en aquesta històrica ciutat del Cid s'hi havien instal·lat els ministeris de la Guerra, Interior i Afers Estrangers, els periodistes ens hem posat en moviment per localitzar-los. Després de córrer tota la ciutat a peu i inútilment hem trobat un falangista amic que, amablement ens ha requisat un cotxe que passava i ha posat a la nostra disposició una patrulla per tal que practiquéssim les gestions i registres pertinents. I, a l'últim, hem pogut localitzar-los.

Els tres ministres, generals Jordana i Orgaz i el senyor Serrano Suñer, estaven jugant a la manilla amb l'amo del Cafè del Cid. Eren les dues de la matinada i el local era desert. Fòrem rebuts amb una gran cordialitat.

EL GENERAL JORDANA A AFERS ESTRANGERS

—¡Hola, muchachos! —exclamà el general Jordana—. Ya estamos otra vez aquí; parece que fué ayer el año 23. Pero esto es más serio que aquélllo; ahora sí que nos vamos a hinchar. Y que, como mi nombre indica, no habrá Jordán que valga. Ahora, que yo creo que me deberían haber enviado a San Sebastián.

—Es clar, com a ministre d'Afers Estrangers.

—No, señores; esto se lo hacen los embajadores de Italia y Alemania; simplemente como ministro de Jordana, eso es, de jornada, como mi nombre también indica. Pero siempre hay quien hace la zancadilla.

EL SEÑOR SERRANO SUÑER, MINISTRE DE L'INTERIOR

—Burgos, como ustedes saben perfectamente, es una ciudad del interior. Es, pues, por estar más cerca de los asuntos de mi departamento que se me ha asignado esta residencia. Vigilar a los funcionarios para que funcionen, ascenderles, entregarles al brazo de la Justicia si no son simpáticos, dar prebendas y colocaciones... en fin; a la disposición de ustedes.

—Projectes?

—Ninguno. Servir a la patria, a Italia, a Alemania, al Japón... en fin.

EL GENERAL ORGAZ, MINISTRE DE LA GUERRA

—Por razones de familia mi puesto sería Toledo. Ya saben ustedes que yo tenía allí a mi pariente el Entierro. Pero está demasiado próximo al frente y la guerra hay que verla en perspectiva. Además, como que a mi pariente le hemos trasladado también...

El Petit Govern de San Sebastian

EL COMTE DE RODEZNO

Sant Sebastià, 5.—Hem anat a veure el comte de Rodezno, ministre de Justicia del Govern de Burgos. L'hem trobat al Gran Casino fent el solitari:

—Es la manera más entretenida y económica de pasar el tiempo. Y como que me han mandado aquí solito...

—I el ministre d'Agricultura, no havia de venir a fer-li companyia?

—Sí; pero como que, por ahora, no hay agricultura y en San Sebastián menos... Claro que tampoco hay justicia, pero en cuanto a eso, vamos tirando desde año y medio con las armas más modernas.

—Els seus projectes?

—Mis proyectos, en cuanto a Justicia, son vastos: Trabajar para que sea reconocida la justicia de la causa legitimista. El príncipe Javier de Borbón-Parma, nuestro R., expulsado de la zona nacional, tiene que volver con todos los honores a ocupar el trono. A nosotros no nos la dan con queso, a menos que no sea de Borbón-Parma.

El Petit Govern de Valladolid

Valladolid, 5.—Avui ha estat un dia de feina per als periodistes. Hem valgut enllestir als intervisus de ritual amb els ministres del Govern de Burgos que estan confinats en aquesta ciutat i n'hi ha hagut per tot el dia. Heu's ací el resultat:

L'ALMIRALL CERVERA

—Algunos me confunden con el acorazado de mi mismo nombre, pero yo soy mucho más antiguo y, por tanto, el único legítimo. Reconozco que el departamento de Marina se regiría tal vez mejor desde un puerto de mar, San Sebastián, por ejemplo; pero en tiempos de la guerra de Cuba se hacía así ya. Y como que en Santiago pillé un reuma que no me deja vivir. Ya anda por esos mares mi hijo el acorazado.

—Així, la Marina, qui la regeix?

—No me hablen ustedes de eso, que el Comité de No Intervención podría oírnos.

EL GENERAL KINDELAN

—¡Qué tiempos aquellos en que desde la barquilla del aerostato, sujetándonos el sombrero de paja con una mano dábamos con la otra el grito de ¡soltar amarras! y nos lanzábamos al espacio al albur de los vientos! Ahora se vuela en aviones y, como ustedes comprenderán, son los técnicos los que han de disponer. Y los técnicos hablan en unos idiomas técnicos, claro, que yo no entiendo, a pesar de mi K.

EL SEÑOR SUANCES, MINISTRE D'HISENDA

—Ya habrán visto que en los periódicos mi nombre lleva al lado un interrogante entre paréntesis. Pues bien, eso quiere decir que soy yo el que pregunta y no ustedes, y yo no puedo preguntar porque soy persona mandada... pues callo y obedezco, estamos?

—Pero qui paga?

—Ya lo dice el refrán: quien paga, no manda.

—I doncs, Don Gonzalo, per què vostè no forma part del «Govern»?

—Oh! Es que jo haig de callar per ràdio.

EL SENYOR RODRIGUEZ, A INSTRUCCIO PUBLICA

—Han cambiado los tiempos, señores. ¡Qué lejos está el viaje de los intelectuales madrileños a Barcelona allí por el año 1930! ¡Qué mal, qué mal se han portado desde entonces los intelectuales! Figúrense ustedes que la mayor parte de ellos se han hecho fusilar. Suerte de nosotros los que hemos quedado para seguir luchando por la nueva España al grito de ¡muera la inteligencial!

MARTINEZ ANIDO A ORDRE PUBLIC

—Pónganse de cara a la pared todos, y manos arriba. Y al que chiste... ¡se fugó! Aquí venimos a sentar la mano y nada de aquel chotis estúpido del

«Severiano, veriano, veriano,
no sientes más la mano,
no seas exagerao.»

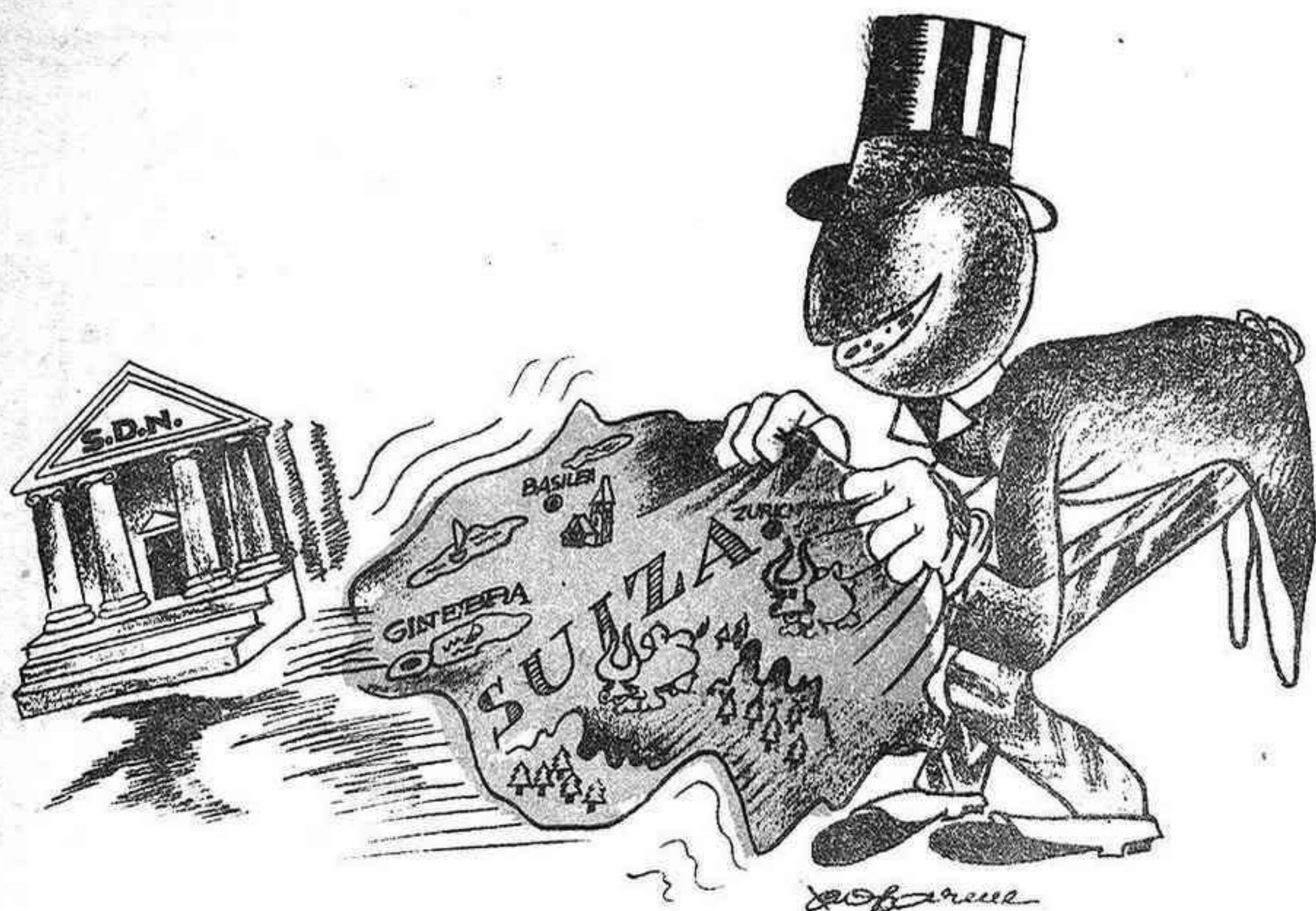
No señores: aquí hay que andar derechos y,

«si no andas
con más comedimiento,
al menor movimiento
te l'has cargao.»

UN MINISTRE SENSE CARTERA

—I vostè? —preguntem al senyor Fernández Cuesta—, què farà sense cartera?

—Pues miran ustedes: como que el de Trabajo señor González Bueno, no tiene trabajo, pienso proponerle una colaboración para escribir novelas de capa y espada. Será un éxito seguro y vamos a hacer famoso el nombre de Fernández y González.

El senyor Motta vol retirar Suïssa de la Societat de Nacions.

EL SENYOR ALFONSO PINA, A OBRES PUBLICS

—Ignoro todavía por qué me han puesto a mí. Las Obras Públicas, como ustedes saben, las lleva a cabo la aviación de bombardeo.

EL SENYOR GONZALEZ BUENO, A TREBALL

—No sé; veremos. Me han dado Trabajo; pero yo no trabajo. ¡Estaría Bueno!—acaba el senyor González.

AL CAMP FACCIÓS
— Aquí els porto això.

—Un vermut!

—El dinar!

—El cafè!

Al cap de divuit mesos d'embaràs, el Generalíssim Franco dóna a llum el seu primer Govern

Amb gran alegria i amb assistència del mare, es celebra un animat Te Deum Dansant a la catedral de Salamanca

Salamanca, 31. — Els periodistes estrangers estem de sort en l'Espanya nacional i estrangera. No és com els de l'Espanya roja que sempre estan exposats a morir víctimes d'un bombardeig, cosa que prova la poca estima en què té aquell Govern les vides de les persones no combatents. Aquí, en canvi, tot són festes. Ara mateix, amb el decret del

Generalíssim, pel qual es constitueix un Govern de Burgos, hem estat convidats a una colla d'actes que, encara que religiosos, no deixen d'ésser divertits, perquè es tracta de captar els moros a la religió catòlica demostrant-los que Mahoma els feia esperar massa al menjador de casa les huries i que, en canvi, aquí, no han de fer més que triar i remenar.

Tan aviat com el Generalíssim s'ha assabentat que havia nomenat el Govern, ha encarregat un Te Deum dansant, que ha estat encarregat al bisbe. I val a dir que ha estat una festa magnífica.

LES DECLARACIONS DEL GENERALÍSSIM I EL TE

A les quatre de la tarda els representants de la Premsa estrangera hem arribat a la Catedral. L'ampli local, guarnit amb trofeus d'amor i de guerra ja estava materialment abarrotat. No havia arribat encara, però, el Cap de l'Estat i, mentrestant, els assistents es lluraven al discret, a la denúncia i a l'oració. Hi havia tot el bo i millor de la ciutat; es pot dir que no hi mancava cap moro, per poc notable que fos. No donaré, però, noms, per evitar omissions, sempre lamentables, especialment si poden portar aparellades l'execució.

A les cinc els escolanets començaren a tocar les campanetes per indicar que arribava el Cap de l'Estat i tot seguit les campanes tocaren una mica a mort. El moment era solemne.

S'obrí, de sobte, la porta principal i les petjades d'un cavall sonaren en les lloses de l'atri. Era que Franco entrava en el sagrat recinte. Entrava, ja ho comprendrà el lector, a cavall d'un cavall.

Es féu un silenci imponent i el Generalíssim penetrà muntat en un magnífic cavall blanc.

—¡Ah, de la casa! —cridà amb la seva prima i estentòria veu—. ¿Dónde está el obispo?

—¡Presente!... ¡Voy! —cridà una veu llunyana; i tot seguit se sentí un trepig de sabatilles i un fru-fru de robes planxades de fresc.

El bisbe arribà tot sufocat, amb la sotana arromangada per poder córrer millor i les mitges morades una mira de gairell. A mig camí perdé una sabatilla i, recollint-la, anà un tros a peu coix. Després vàrem saber que no era sabatilles el que portava, sinó sabatines, que és el calçat que es posa els dissabtes per parlar als fidels i que, tot i ésser dilluns s'havia posat per solemnitzar la festa.

Arribà esbufegant i féu una profunda reverència davant del cavall, aguantant-se amb la mà esquerra la mitra i amb la dreta estesa enlaire.

—Su Excelencia acaba de tomar posesión

L'EXIT DE NYON DE LENCLÓS

La S. de N. — Com t'ho fas per a tenir tanta feina?
Nyon de Lenclos. — Sí, mira; deixant-me violar.

—Un vermut!

—El sopar!

—Desitjava alguna cosa el senyor?
—No. Picava al vigilant per anar a dormir.

de su casa. La casa del Señor ya no es del Señor: es de Su Excelencia, Generalísimo.

El Cap de l'Estat, muntat a la porta mateixa de la catedral, es quadrà i tot seguit es disposà a desmuntar.

—No quisiera profanar...—començà dient.

—¡Cómo! ¡No faltaba más! Profane, profane, mi general; nosotros lo hacemos cada día.

I amb gran unció i delicadesa, agafà la brida del cavall i el portà a abeurar-lo a la pila de l'aigua beneïta. Mentrestant l'orgue, amb gran sollemnitat, atacava les notes de l'«Alleluia» amb lletra de «¡Franco! ¡Franco! ¡Franco! ¡Arriba España! ¡Viva España!» El moment fou emocionant. Tots els braços, com un sol membre, s'aixecaren. Calgué auxiliar les senyores més sensibles.

El Generalíssim, aleshores, desmuntà; tots els militars presentaren armes. El bisbe, després de beneir-lo amb la mà dreta i l'esquerra, desembeïnà el bàcul-espasi i també en presentà. Franco, el gran Franco, digué simplement:

—Envaine, envaine.

I Sa Il·lustríssima se l'embeïnà.

Immediatament el senyor Bisbe picà de mans i acudiren els cambres de la Secreta de S. S. a rebre ordres i en un moment fou disposada la festa. Els convidats, asseguts en reclinatoris de quatre, començaren a assaborir el perfumat beuratge.

—Rico te—observà el Cap de l'Estat—. ¿De qué marca?

—Deum—contestà amablement el senyor Bisbe—. ¿No sabe S. E. que el «Te Deum» es el mejor? En esta su casa de S. E. no se sirve otro.

En aquest punt de la conversa la gramola començà a tocar motets i altres peces.

—El coro está en el frente—s'excusà el senyor Bisbe.

I tot seguit les parelles començaren de lliurar-se al plaer de Santa Terpsicore. De sobte, però, les parelles es desferen: de la sagristia acabava de sortir l'atracció de la festa: els «seises» de la catedral de Sevilla! La sensació fou enorme.

—¡Pero cómo!—preguntà el general—. ¿Se los ha birlado S. I. a Gonzalo? ¿No serán sevillanos?

—No, mi general; son sevillanos auténticos. Con oro nada hay que falle. La contrata me ha costado un copón, ¡de oro!

—¡Pobre Gonzalito! ¡Sin cartera y sin seises! ¡Como el gallo de Morón, sólo que ni puede cacarear!

Els «seises» començaren la seva actuació; però aviat el públic envaí l'estrada i se'ls disputà; oficials italians i moros no en deixaren un de lliure.

—¡Juventud fogosa!—comentà benèvol el senyor Bisbe. I picà de mans: plam! plam! I quan tothom se'l mirà a veure què passava, amb un gest de benedicció displicent, afegí:—
¡Nada, nada! ¡Puede el baile continuar!

EL GENERAL FRANCO FA NOVES DECLARACIONS

El Govern li ha nascut tripartit

Mentre les parelles, enllaçades en feixos de dos, es lliuraven beatíficament als innocents plaers de la dansa, els repòrters estrangers ens dirigirem al Generalíssim per veure si no tindria ganes de fer declaracions sobre la constitució del nou Govern.

—Precisamente—ens digué—estaba yo pensando: ¿por dónde andarán esos chicos de la prensa? Qué, ¿se han divertido ustedes?

—Desitjaríem—li contestàrem—que ens digués alguna cosa del nou Govern.

—Nada de nuevo Gobierno—interrompé amament—. Gobierno a secas. Aquí no cambiamos de gobierno cada dos por tres, cinco, como en la zona roja. Aquí hacemos las cosas sólidas y permanentes. Así, pues, Gobierno, señores. Gobierno. ¿Quieren ustedes saber lo que pienso de mi Gobierno? Pues que es muy bueno, ea, ya está dicho. ¿Como soy yo quien lo preside! Pregunten, pregunten; ¿proyectos? Pues gobernar, ¡qué duda cabe! En cuanto a ganar la guerra, no es necesario, porque ya nos la ganarán Don Benito y Don Adolfo. Lo más importante ahora es gobernar y a eso vamos. Los rojos han tardado dieciocho meses para tener un ejér-

cito ruso; en este mismo tiempo nosotros hemos llegado a formar un Gobierno. Ustedes y el mundo juzgarán, señores.

—I els ministres, no podríem veure'ls?

—Ya lo creo que sí, però ahora están en sus respectivos destinos en Burgos, San Sebastián y Valladolid.

—Aleshores, els Consells?

—Los Consejos los celebraré yo aquí con los embajadores de Alemania e Italia.

—Una darrera pregunta. La resposta sobre l'abstenció de bombardejar ciutats obertes?

—Ya lo habrán oído por radio. «España son los ideales y el nu... de Franco y estamos dispuestos a pasar por encima de nuestros propios cadáveres». El mío no, naturalmente, porque no fui yo el que lo dijo. Y para que se convengan, ¡Numen! ¡Numen!—cridà, autoritari.

Amb petits lladrucs, remenant la cua i passant per entre les cames dels convidats, un petit lulú blanc, la llengua a fora, es posà de potes sobre el pit del Generalíssim i començà de llepar-li la Laureada de San Fernando. El Cap de l'Estat l'agafà en braços:

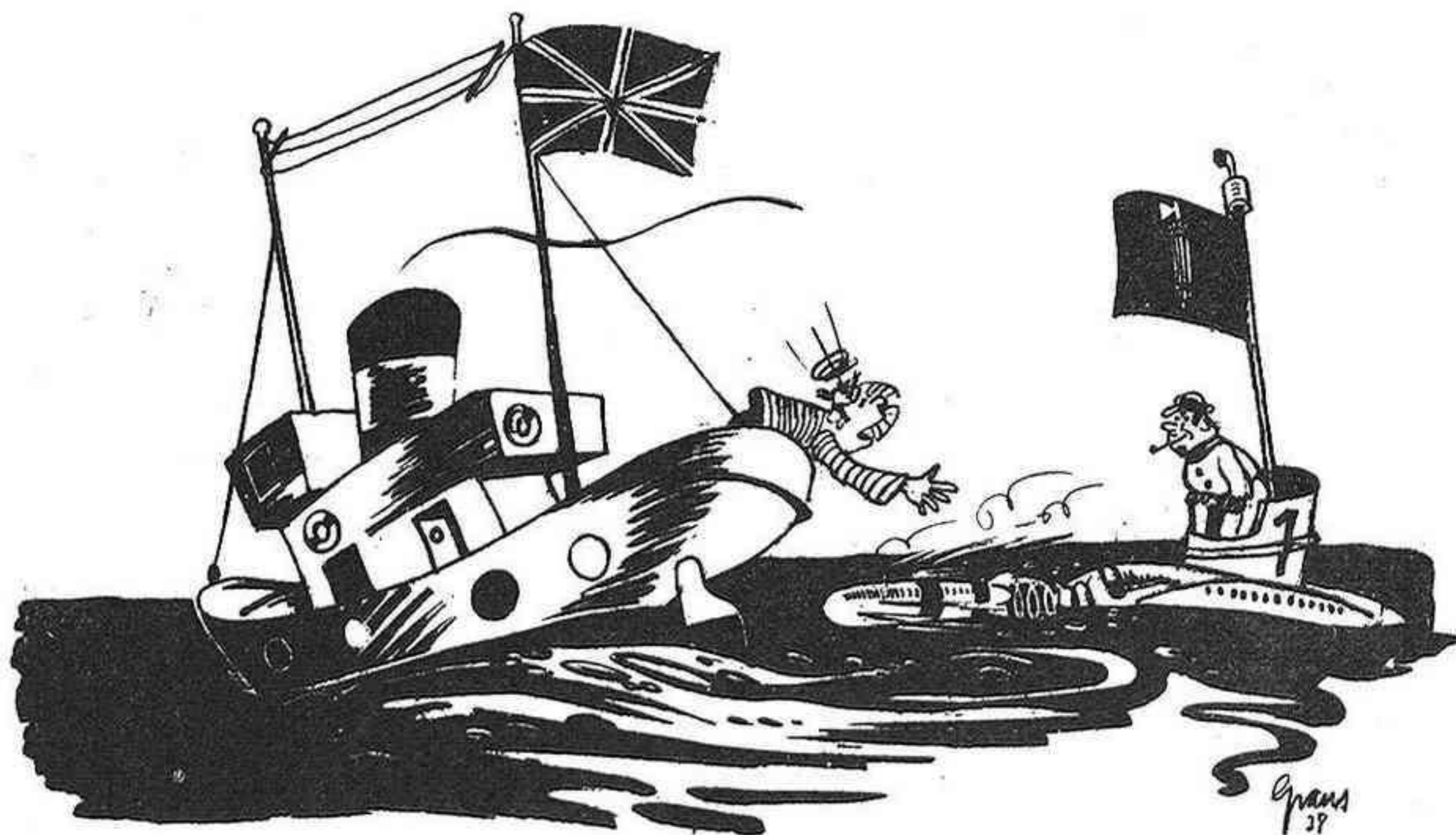
—¡Rico! ¡Numen! ¿Verdad que no quieres transigir con esos rojos?

—¡Guau! ¡Guau!

—¿Verdad, ricura, que pasaremos por encima de los cadáveres de los nuestros, si es necesario?

—¡Guau! ¡Guau!

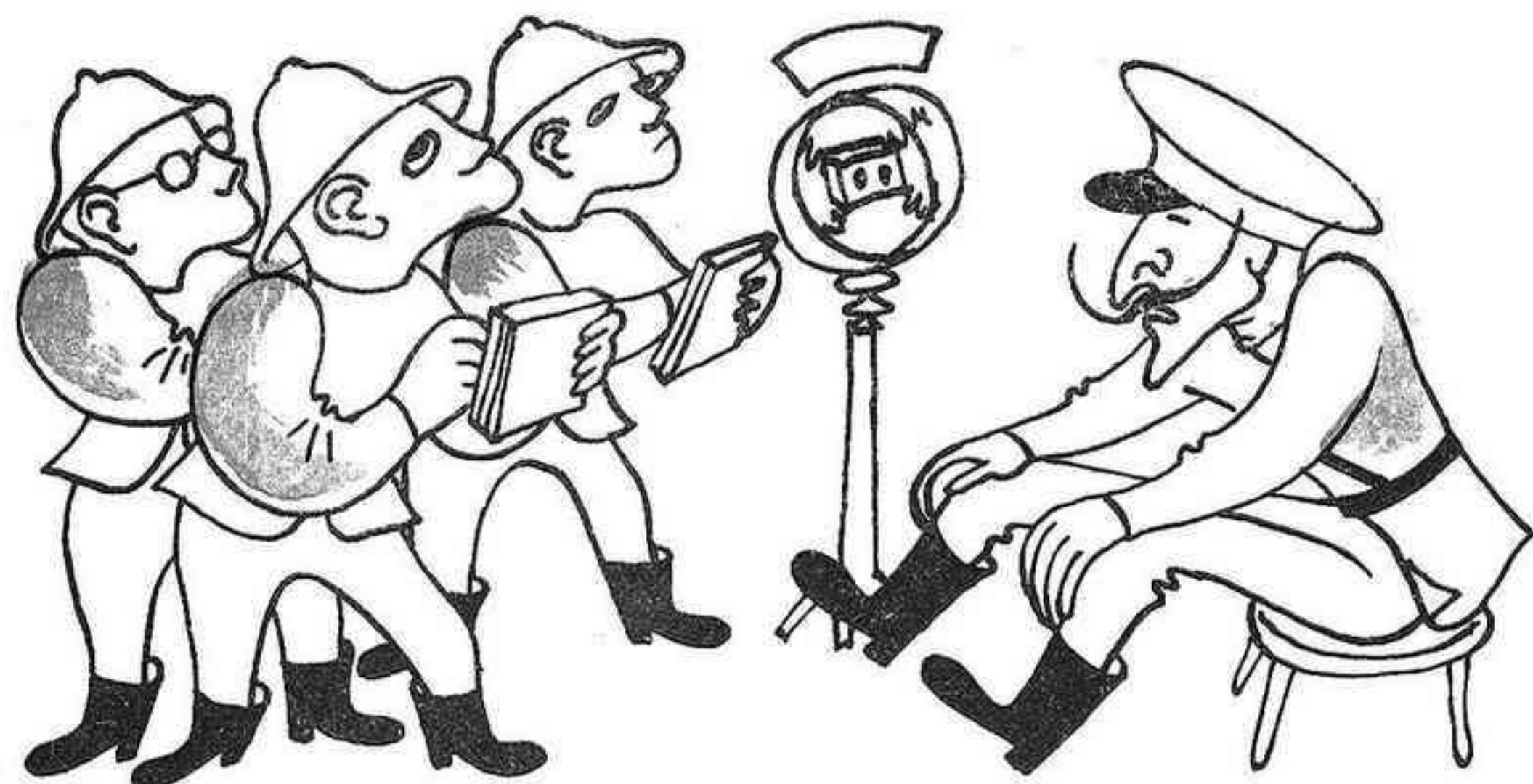
—¡Ay qué rico, mi Numen! ¿Ven ustedes? ¡Si habla! Mi señora y yo estamos loquísimos por él. Como no tenemos hijos... ¡qué hijos! ¡No se quiere a un hijo como nosotros queremos a nuestro Numen!

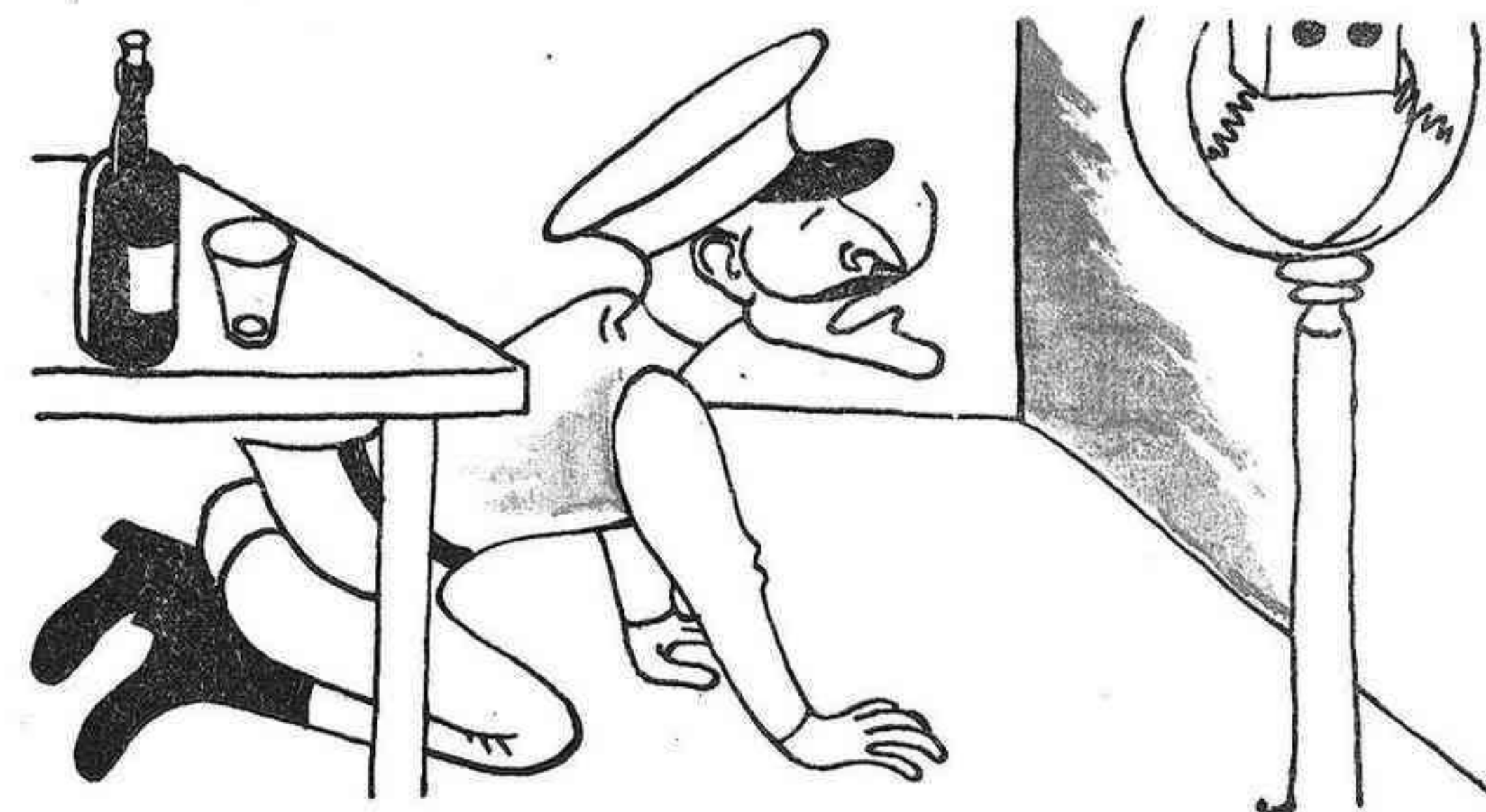
—Ei! Que sóc anglès!

—Ah! Em pensava que era britànic...

El berratxo de Sevilla s'ha tallat la «coleta» de «charlista» en veure que no era a la llista del Govern facció de Burgos-San Sebastián i Valladolid

A Sevilla ha consternació i es tem una puja del vi

CONSTERNACIO

A l'arribada de l'express de Madrid-Saragossa-Alacant, que ara fa el trajecte Sevilla-Guadalquivir —cual atormentáis mi mente—, procedent de Burgos-San Sebastián-Valladolid, s'ha sabut a la capital de la terra de Maria Santíssima, que Franco ha desfet la Junta de Burgos i ha constituït un anomenat Govern, que s'anomenarà Govern de Burgos-San Sebastián-Valladolid, perquè no pot anomenar-se Junta facciosa, puix que ja no està junta, sinó repartida.

Ací, se sabia, més o menys, que es preparava quelcom a Burgos, i hom (hom, és el berratxo) pensava que alguna coseta en treuria del cas. Però la realitat, la dura realitat, passant pel nas d'hom (hom, és el berratxo de la ràdio), com una ventada d'amoniac, ha fet veure la veritat crua i neta, o sigui, que hom, a qui s'havia dit que se'l faria ministre de la Guerra, per ésser el general sublevat que més batalles porta guanyades i menys perdudes (per ràdio, naturalment) ha estat ignominiosament omès de la llista del nou Govern facció de Burgos-San Sebastián-Valladolid, que més que una llista, sembla una guia dels ferrocarrils.

Aquesta burla, per no qualificar-la d'altra manera, ha produït a Sevilla consternació, decepció i desesperació, fins a l'extrem que, a desgrat d'ésser ell com és, la gent co-

mença a dir-ne de Franco, «El bur-lador de Sevilla». Es evident, que el mot és un xic exagerat, però no es pot pas negar que no hi ha dret, vaja! Que no hi ha dret!

ELL

Però la gent, si volem, en fi de comptes, tan se li enfum, i fins i tot, al fons del fons, encara, de vegades, s'alegra i amb raó, que el proïsme ensopegui i caigui de morros, que sempre és un espectacle encoratjador, però el que està, que està que treu foc per les banyes i amb raó, i està provocant una imminent puja del vi, és ell... (Ell, és el berratxo de la ràdio).

El berratxo de Sevilla, Don Gonzalo Queipo del Llano o l'orgull del «gep», «General invicto en cien co-gorzas», «Salvador de Sevilla y donador voluntario del cuarto fajín de la Virgen Santísima de la Macarena», està que talla claus, i té raó, es ven els «cañeros» de quatre en quatre i amb cavall i tot i per acabar-ho d'arrodonir, ara ha dit, que no vol parlar més per ràdio.

—Així, es retira, general? —li han demanat els periodistes anglesos portats de Gibraltar en conducció ordinària.

—No.
—Passarà a la reserva?
—Noool
—Se n'anirà al front?
—Al front? I ara! Que esteu tortats?

—Així, què farà?
—De moment tallar-me la «coleta» de «charlista».
—I després?
—Després potser em faré cagoulard!
—Cagoulard?!
—Sí, home, sí: cagoulard. Si ací a Sevilla és on n'hi ha mes per la Setmana Santa.

—Ah!
Riuen tots i el general, per celebrar-ho, intenta aixecar-se i canita tot content, o més ben dit, fent veure que està content.

CAGOULARD DE SEVILLA. MAMITA. TORRE DEL ORO!

Després d'aquesta petita demostració de mobilitat, el general sublevat de Ràdio Sevilla, ha caigut a terra enmig d'un bassal de vi i de mongetes de segona mà... i com que és supersticiós, es mulla els dits amb vi i amb els dits es mulla la clepsa, com fan les gitanes quan els donen poca propina.

Mentrestant, el segon espiaquer de la ràdio, ajudant del berratxo, explica als periodistes:

—Això que canta el general, és la paròdia d'una paròdia, de «los sevillanos corraleras», que es canta ara molt a Sevilla, i que diu:

«Arenal de Sevilla, mamita, Torre del oro, Torre del oro, donde las sevillanas, donde las sevillanas, donde las sevillanas bonitas tienen un moro.»

I encara afegeix:
—Pobre home, té tota la raó del món. Es que n'hi han fet una com un cove. N'hi ha realment per sublevar-se.

—Però no ho està ja, de sublevat? —demana un periodista.
—Doncs, ací està el mal, que ell ara se sublevava, però com que ja ho està de sublevat, no sap què fer, ni què dir.
—Així és per això que ha decidit callar?

—Justos! Ha decidit callar i no parlar més per ràdio i anar bevent.
—Però, abans ja bevia!
—Sí, però abans bevia i pagava, però ara ja no paga, car és el que ell dit: Cornut i pagar el beure? Això mai. I miri-se'l.
—Pobret.
—Home, tant com pobret, tampoc. Aquí on el veu ja ha fet el paquet, però no és això; és més aviat l'efecte moral.
—Ah...!

TE, PERQUE CALLIS

El bo del cas és que amb tot això passa quelcom de nou desconcertant, que mai no havia passat. Epl, almenys de la manera com ara succeeix.

Resulta evident, que l'espectacle que venia donant davant del micròfon de Ràdio Sevilla i del món sense fi el general berratxo, no podia continuar i una hora o altra s'havia d'acabar.

Es natural, que això de rotar davant del micròfon, cada dia, no podia plaure ni als mateixos «rotarrys», que són la gent més tolerant del món.

Però sembla, també, que Queipo ho venia fent això per tal que Franco el fes callar un dia o altre, donant-li una compensació d'aquelles que s'acostumen a donar, tot dient:

—Té, perquè callis!
—Té, perquè callis!
—Té, perquè callis!
—Té, perquè callis!

—Té, perquè callis!
—Té, perquè callis!
—Té, perquè callis!
—Té, perquè callis!

Burgos i de convertir-la en Govern facció de Burgos-San Sebastián i Valladolid.

Aleshores el berratxo va incrementar les bajmades i va, per què no dir-ho?, excrementar encara més el to de les seves famoses «charlas», puix que, com tothom sap, Don Gonzalo, volia ésser, i així se li havia promès, ministre de la Guerra.

Ell es veu que volia humanitzar la guerra fent-la totalment radiada. Però Mussolini va inventar-se allò del «numen de Franco», per desairar l'illustre berratxo, i en comptes de donar-li una cartera i dir-li:

—Té, perquè callis!
Li han donat una cossa als morros i no li han dit ni:

—Té, perquè callis!
I és clar, ell s'ha mamat la partida i ha decidit callar, almenys per ràdio, puix que fora de la ràdio no fa més que renegar i dir mal de Franco i de Mussolini i del requetés i...

Bé, vaja, voldria que el sentissin! Ara li ha agafat la mania de dir que l'«Ausente» és ell; i els falangistes, que no en pensen cap de bona, han començat a donar-li pel corrent i no sé on anirem a parar.

El berratxo comença a bellugar-se a terra i amb penes i treballs, es redreça, s'asseu davant d'una taula i ordena:

—Badulaquel
—A la orden.
—Tràeme un micrófono con tapas.
—General!

—No repliquis. Vull donar ací davant d'aquests periodistes la meua darrera «charla», perquè sàpiguen a Burgos amb qui se les heuen.

—Però, senyor; si l'última ja la vòreu donar ahir.

—La de ayer era la penúltima. Además, yo hago lo que me da la real gana, por eso soy el «Ausente», que está presente, i adelante. Ah! Trae más vino i alguna cosita de comer para estos amigos ingleses. Supongo que no serán ustedes laboristas?

—I ara, vol callar!
Li porten el micròfon i vi amb tapes. El berratxo de Sevilla s'aixeca la gorra, es treu la «coleta» i amb el sabre es clava un tall rodó; en el mateix moment s'acara amb el micròfon i fa un rot com si fos un quadrimotor.

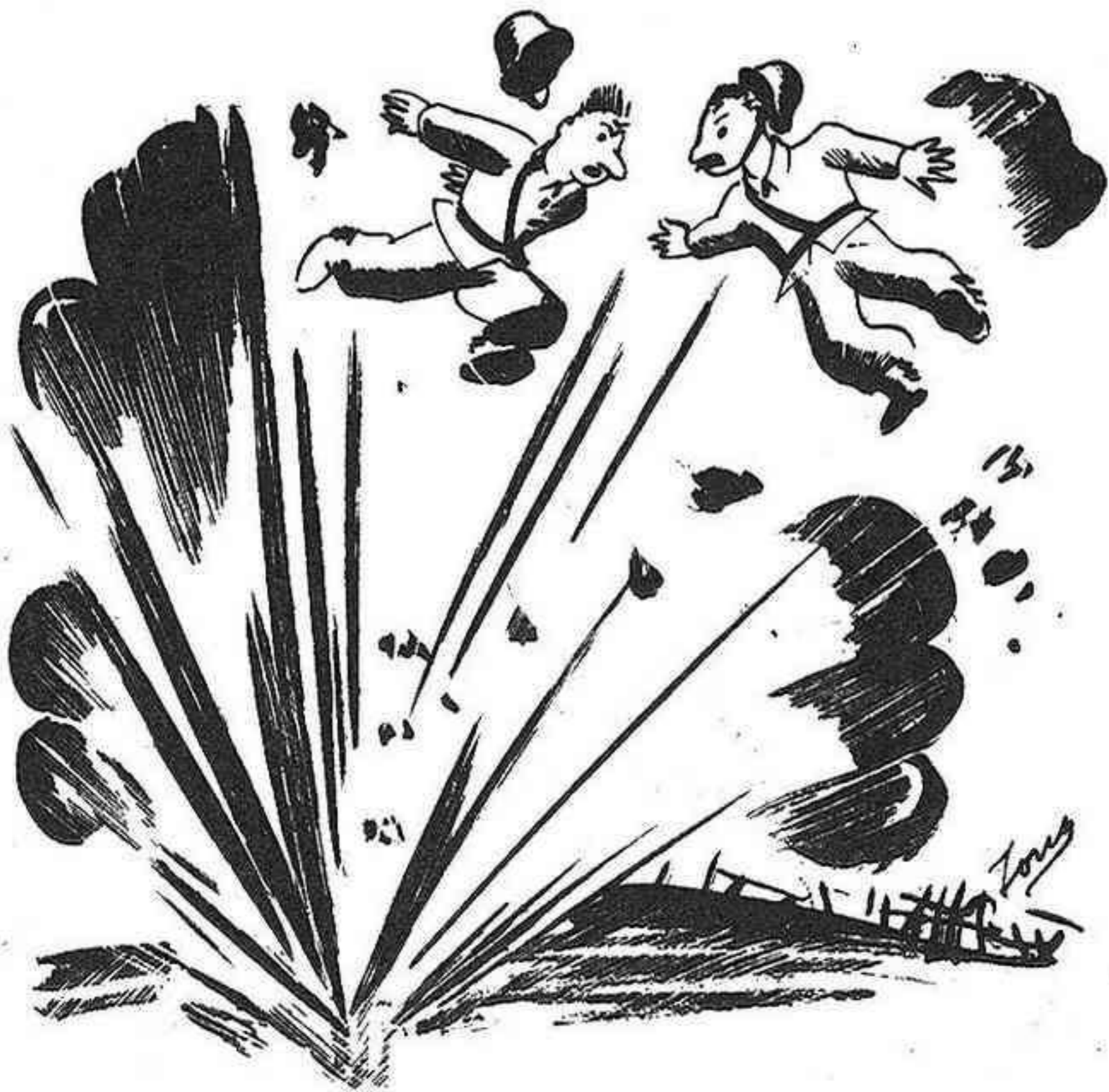
—Brrrrrrnnnnnnlllll
Ell mateix s'espanta del soroll, i creient que és realment un quadrimotor es refugia sota la taula. L'ajudant s'acosta al micròfon i diu:

—Han oïdo ustedes al ilustrísimo general jefe de la segunda división, Don Gonzalo Queipo del Llano. Aquí, Radio Sevilla. ¡Hasta nuncal Un periodista s'atansa a l'ajudant i li diu:

—Escolti, però què diran els radi-oients?
—No passi ànsia: el «micro» estava tancat! Ara cada moment estem així.

PERE GALLARI

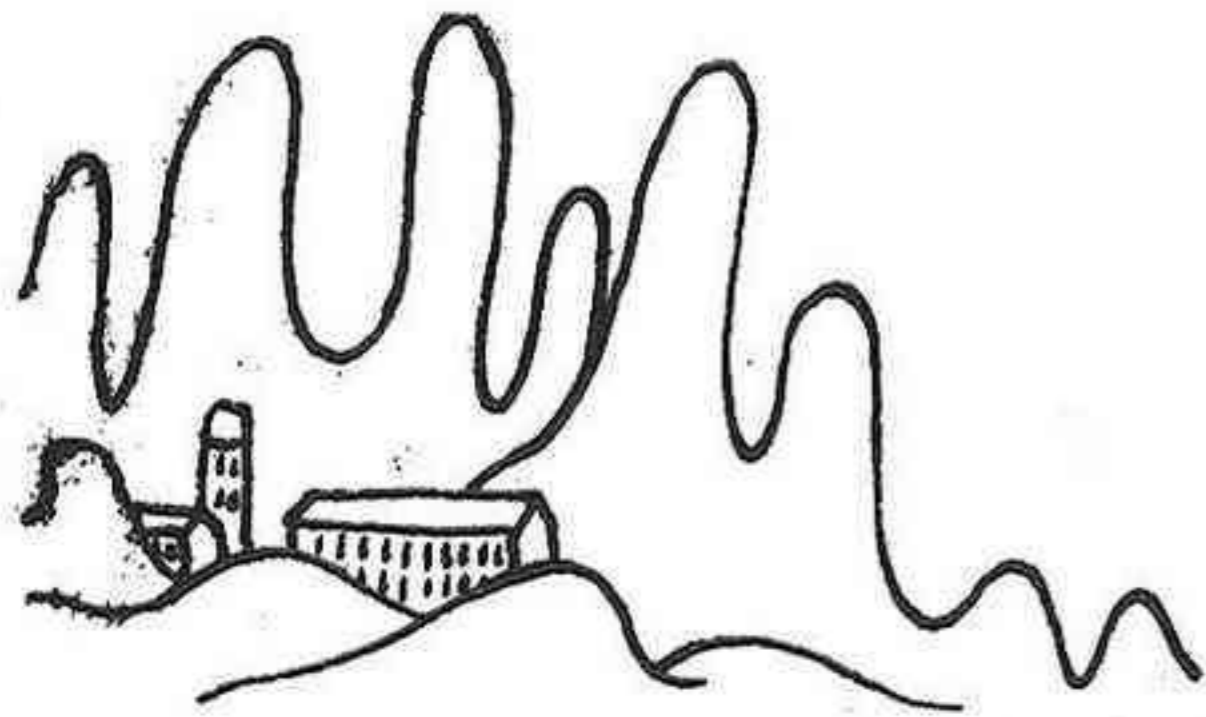

— Noi, això és una minal!

— Noi, això és una minal!

ESQUELLOTS

VIROLAI

«La reunión de las Cortes de la República en el Montserrat legendario, ha conmovido a Cataluña. Supo ser elegido el sitio por el Gobierno, para rendir cuentas y renovar poderes ante el pueblo. Un monasterio, en el regazo de una naturaleza grandiosa, suele ser un buen altar, tanto para la mística como para la política...»

Així començava l'editorial de «La Vanguardia» fa uns dies. ¿Es que els escriu monsenyor Lisbona?

SI AIXO ES GUERRA...

Un diari barceloní té un corresponsal de guerra que mai no ha estat vist al front. Aquesta absència no li priva pas d'escriure unes cròniques molt viscudes, i a través de les quals el lector sembla talment que s'hi trobi.

Aquest corresponsal, però, té també l'habilitat de no deixar-se veure gaire per Barcelona. I si algun dia un amic el troba per

la ciutat, el corresponsal s'apressa a dir-li: —Me'n torno tot seguit.

Allò és el meu ambient! Allí s'està bé, etcètera, etc.

El curiós del cas, és que el periodista no menteix. Tot campetxano, agafa l'autobús i se'n va a jeure a un poblet veí de Barcelona, a escalfar-se vora el foc, a assabentar-se de la marxa de la guerra per la ràdio, i a escriure cròniques del front viscudes, per a ús de lectors incauts.

Res: el seu ambient!

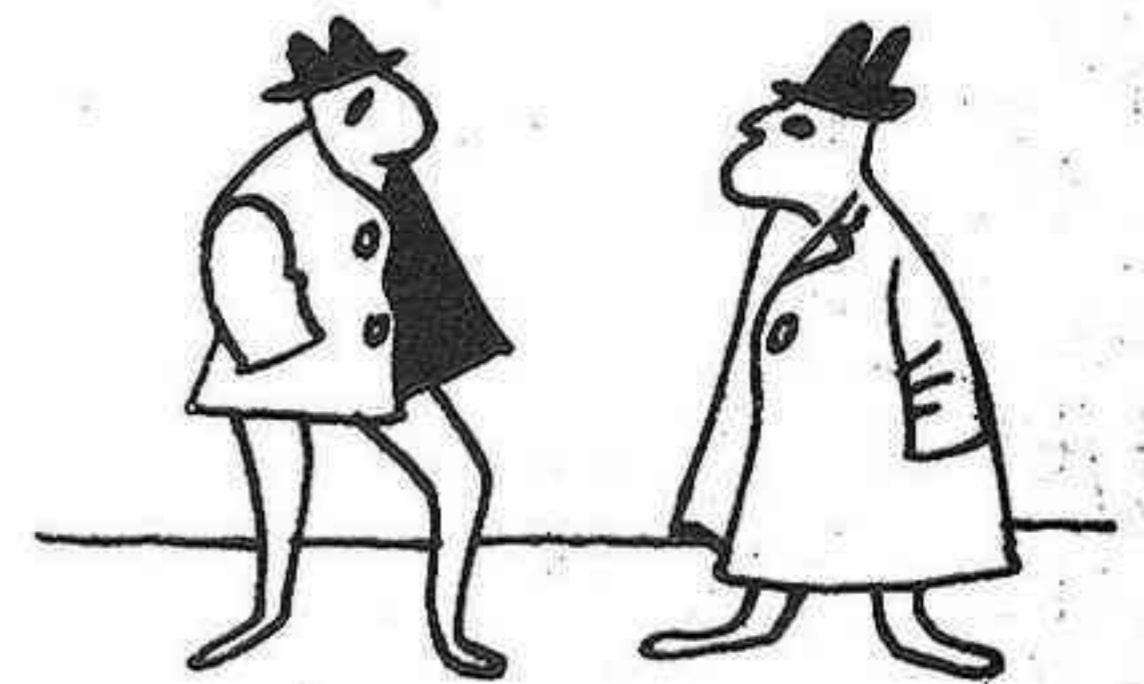
LA CONTRAOFENSIVA

Fa temps que el Govern de la República està parlant d'un projecte de reducció de periòdics. Però, cada dia se'n publiquen més. I no tan sols periòdics de nova creació, sinó que alguns de Madrid anuncien ja que es traslladen a Barcelona.

Entre periodistes, es comentava el fet.

—Realment, a Barcelona sobren diaris... Cal suprimir-ne uns quants... per a deixar lloc als diaris de Bilbao, de València i de Madrid.

El que així parlava, té raó. Cal prendre mesures de defensa urgents. Nosaltres, hem començat a reclutar periodistes per anar a publicar el «Diario de Barcelona» a Múrcia.

COM PASSA, EL TEMPS!

A un estimat amic nostre i redactor de L'ESQUELLA li ha succeït quelcom extraordinari. L'altre dia ens ho va venir a explicar: —Figureu-vos que l'altre dia, inopinadament, em varen tornar un abric de la tintoreria.

—Eh!!!

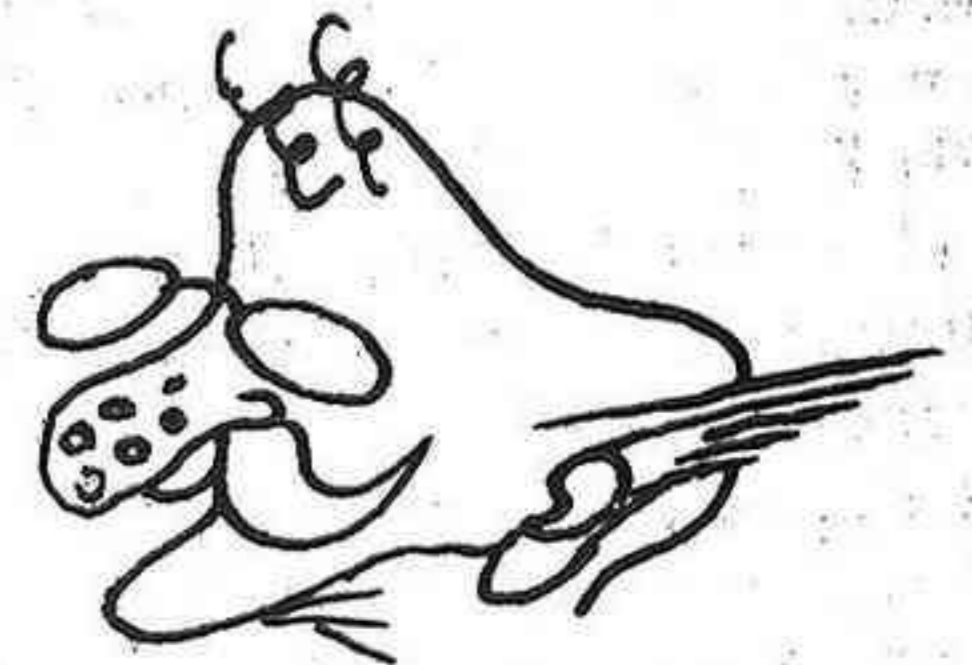
—De-la-tin-to-re-ria! Tal com ho sentiu.

—I què, estava net?

—Sí, molt net. Però em venia curt.

—Així potser no era el teu.

—Sí, era el meu; el que passa és que jo he crescut.

EL PATI DE MONIPODIO

Els heroics madrilenys, posant sempre un gra de sal al seu sacrifici, acaben d'instaurar una escola al xalet de Lerroux del carrer d'O'Donnell.

La cosa es fa tan bé, que fins i tot té «moralaja»; però una dona es lamentava l'altre dia a la plataforma d'un tramvia, i deia, tota carregada de lògica, ja que no de raó:

—Ves què vols que aprenguin les criatures a casa d'aquell poca vergonya.

POEMES D'ANUNCI

—Què li passa?
—Es que ara vol canviar el nom de Guadalajara.

T E A T R E S

El drama de la comèdia

LES VELLES GLORIES

Diumenge passat al matí, una sessió d'homenatge a Guimerà, en la qual intervingueren Pere Codina, Enric Borràs, Maria Morera, Antoni Piera, Josep Santpere, etc., portà a la Institució del Teatre una gentada com feia mesos no havia concorregut a cap teatre català.

I el bo és que a la sortida els comentaris eren unànimes:

—Quins actorosos «teniem»!...

I el comentari sortia de les boques amb un aire melangiós.

Un amic nostre, que reuneix la doble condició d'aficionat al futbol i al teatre, va afegir:

—Sembla que sortim del camp de Les Corts, després d'un partit de velles glòries!

QUINS AMICS TENS, TEATRE!

Hom diu que per a poder tirar endavant una temporada de teatre renovador a l'Espanyol, i segurament amb la sempre remuneradora intenció de poder aconseguir subven-

cions oficials, ha estat fundada una societat d'«Amics del Teatre Català».

Per cert que dona la casualitat que els elements directius d'aquesta entitat han estat tots reclutats entre els funcionaris de la Conselleria de Governació.

—¿Vols dir que realment són amics del teatre català?—comentaven uns aficionats.

—¿Si són amics, dius? Tots entren de franc!...

Realment, això ja és més que ésser amics. Gairebé és ésser de la família...

QÜESTIONS FAMILIARS

Diàleg caçat al vol, entre dos autors que no estrenen:

—Tu: veig que al Teatre Català de la Comèdia anuñien «La mare eterna». Quina mare deu ésser, aquesta?

—Quina vols que sigui? La mare que els va...

Nous horitzons

Hom sap que el President d'aquesta nova Comissió interventora dels Espectacles és la

mateixa persona que abans presidia el Comitè.

La persona és la mateixa. Allò que ha canviat és el decorat. Ara, el President està instal·lat en un edifici del carrer de Fontanella, en un d'aquells despatxos que abans en diem regis, i que ara en diem «comitescos».

Un amic felicita a aquest President:

—Veig que no has anat a menys...

—I què he d'anar a menys! Ara estem millor que mai.

L'ÒPERA
"CAGOULARD"

ABANS QUE RES, ORIGINALS!

Finalment hem sortit de dubtes. Ja sabem com s'inaugurarà la temporada lírica del Liceu. ¿A que el lector no ho endevina?... Us doneu?

Doncs s'inaugurarà amb una funció d'homenatge a Garcia Lorca.

No es pot negar que la idea és original. Nosaltres estem tant contents, que oferim als organitzadors una altra idea, original i gratuïta: ¿Per què no cerquen el concurs del recitador Manolo Gómez?

EL TEATRE EX NACIONAL

Per cert que com que aquesta temporada d'òpera al Liceu, sembla que és organitzada més o menys clandestinament per elements afectes al Govern de la República, es diu que gairebé tot el professorat de l'orquestra serà de procedència forana.

Entre els músics barcelonins, la notícia ha caigut com un bombo (res de bombes!).

—En matèria de «conllevància» —deien uns— potser això ja és un xic massa...

Ni òpera catalana, ni músics catalans... Ah! Tot això passa al Teatre Nacional de Catalunya.

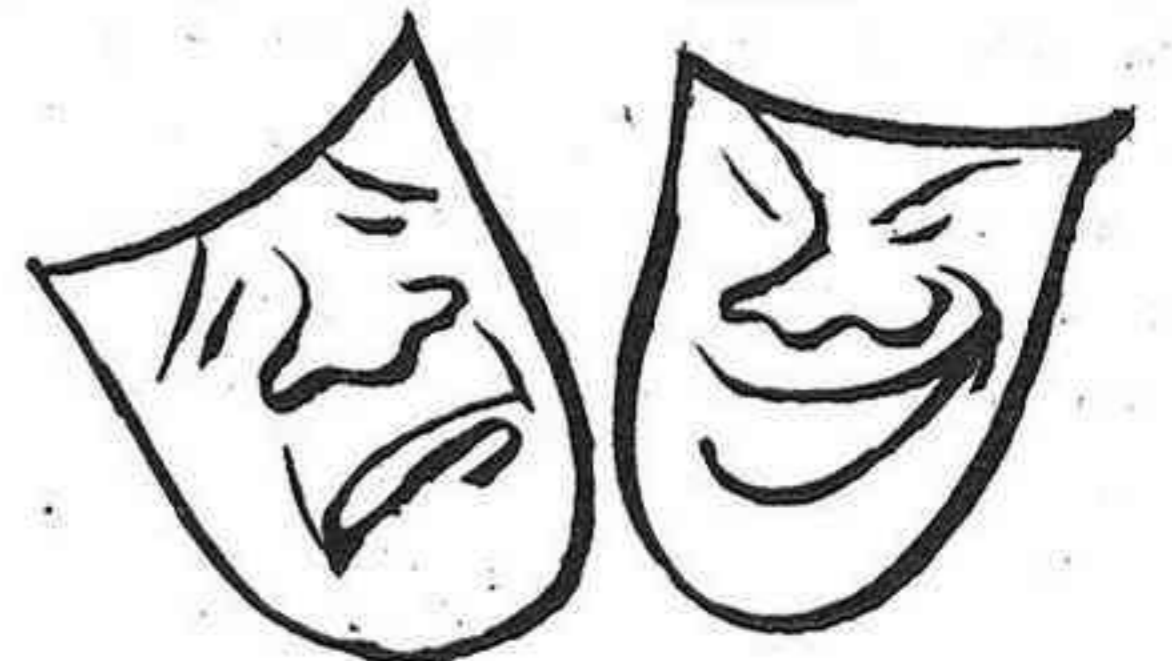
Barco a
la vista!

Alegrin-se, senyors! Estem a punt de veure una pel·lícula nova, després de divuit mesos d'empassar-nos tots els raves del cel·luloide. Es tracta de «Sigamos la flota», de Fred Astaire i Ginger Rogers.

A Barcelona no es parla d'altra cosa. Però els alarmistes estan escamats pel títol:

—Això de la flota... —murmuren—. A veure si els submarins desconeguts la torpedegen.

Calma, senyors! La pel·lícula sabem que ve per una de les rutes de Nyon. Possiblement no hi hagi altre torpedinament que el de què el públic la farà objecte.

El «Dia de la Chatarra», al camp facciós

(Reportatge instantani, amb intervenció d'un senyor, d'un militar i d'una xata)

Ens trobem en una ciutat facciosa, el «Dia de la Chatarra».

Hom ha guarnit al carrer unes grans para-des, amb la bandera bicolor, a fi i efecte que els addictes hi dipositin tot allò que tinguin de «chatarrós» en les cases llurs.

Arriba un senyor, i comença el diàleg:

—Es ací on reben...

El «bizarro» militar encarregat de la parada, creu que la frase porta cua.

—El gloriós exèrcit nacional no rep mai! —interromp indignat.

—Perdoni, però he estat mal interpretat. Volia dir si vostès es fan càrrec de la «chatarra»...

—Ah!, això és diferent. Nosaltres ens fem càrrec de tot.

—Sí, ja me'n faig càrrec—respon el senyor.

—Bé, menys palica i què porta?—pregunta el militar.

—Doncs miri: dues condecoracions, uns escapularis i una imatge de la Patrona de la Infanteria.

En escoltar això, el militar sent una indignació, que li fa treure guspines de les «espuelas».

—Dir-ne «chatarra» d'això! —cridà—. Si això és l'exponent més gloriós dels ideals del «generalísimo»!

El senyor queda parat. I intenta excusar-se:

—Ja veurà... A un servidor li han dit que portès tot el metall vell...

—I vostè creu que tot això que porta és bo per a fer canons?

—Ah!, es tracta de fer canons?...

—Doncs, què es creia?

—Pensava que no se'l volguessin empenyorar. Les necessitats són les necessitats...

El diàleg morí aquí. El militar perdé els estreps. «Que l'empresonin! —cridava—. Que l'empresonin!»

L'home que oferia la «chatarra» va anar a la presó. Però al cap d'un quart d'hora, tornava a presentar-se a la parada.

—Déu-vos-guard —diu—. Venia a portar-li això.

—Però vostè no és a la presó?—li pregunta sorprès el militar.

—Hi era —respon el civil—. Però com que un servidor és obedient, en quedar tancat a la cella m'he adonat que hi havia al meu abast una gran quantitat de «chatarra». Figuri's: els barrots de la finestra de la presó. Jo, sí que els he serrat. Ací van, per a fer-ne canons. Només hi ha hagut un petit inconvenient: que s'han escapat tots els presos. Tot sigui, però, pel «generalísimo».

El militar es posà furiós. «Que em treguin aquest home del davant! —cridava—. Però quin concepte té vostè del que és «chatarra»? A fora, a fora!»

El senyor, amb la cua entre cames, se'n va anar tot preocupat. I entre dents, murmurava: «Què serà això de la «chatarra»?»

Han passat tres hores. I el senyor, conseqüent i humil, torna a la parada. Ara porta la seva dona de la mà:

—Senyor militar —diu—. Ara penso que l'hauré encertada. Ací li porto això.

En veure la dona, una dona d'aquelles xa-

tes, que el vulgus diu que «estan així», el militar se li caragolen els bigotis. Però la sorpresa li ha paralytitzat (com sempre!) el delit de conquestes. I pregunta al senyor:

—Però, què caram em porta? L'esposa?

—Sí, senyor. Així que arribo a casa, he sorprès com el veí li deia: «Guapa! Chatarra!» Ací li deixo, i que el «generalísimo» m'ho tingui en compte.

El final de la narració és que sembla que varen acabar boigs el militar i el senyor, i que la senyora s'hauria quedat amb un pam de nas, si no fos que, com hem dit, era xata.

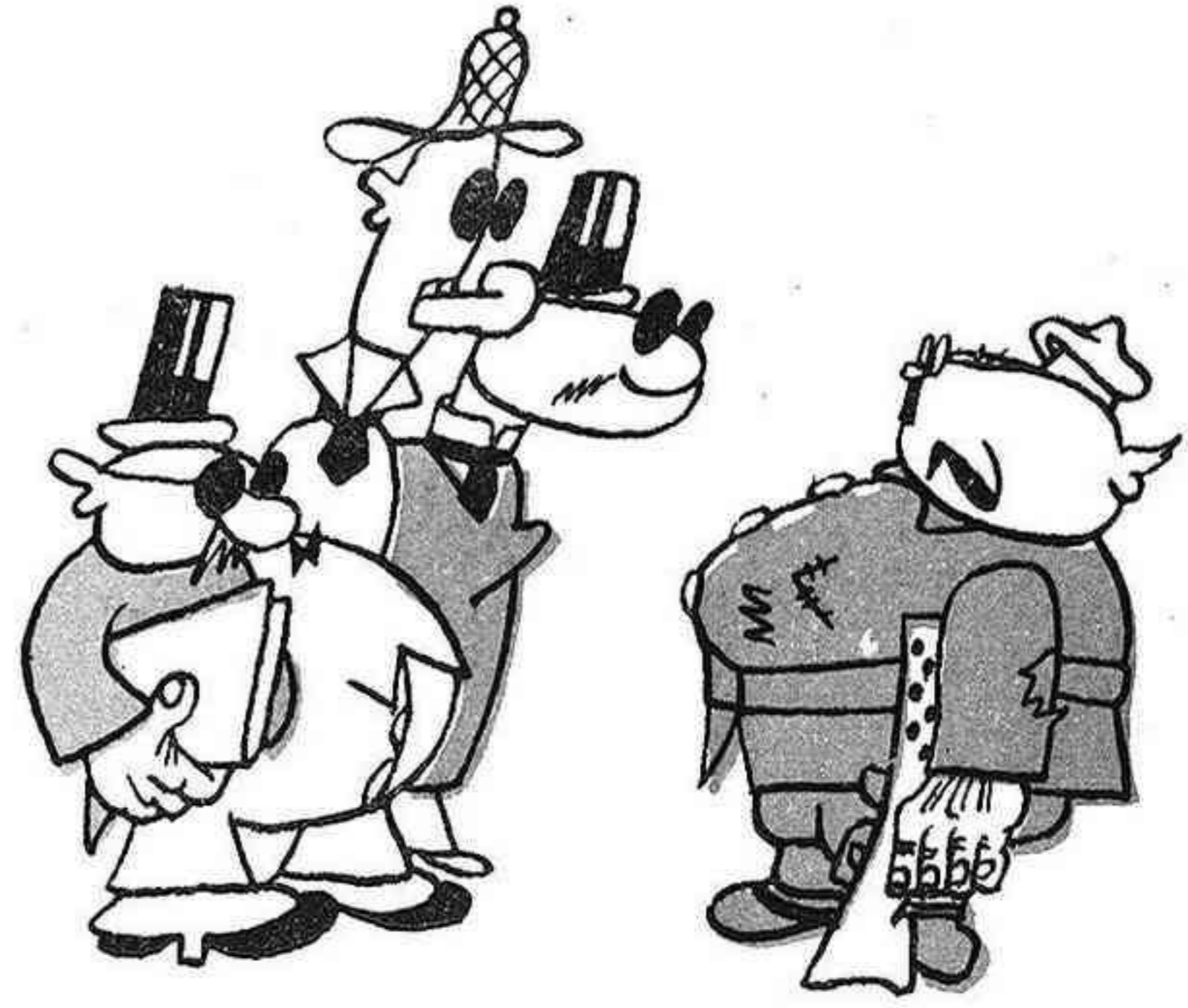
— Faig bé el Napoleó, Otto ?

— Senyor, feu molt millor el guàrdia civil.

RETIRADA DE «VOLUNTARIS»

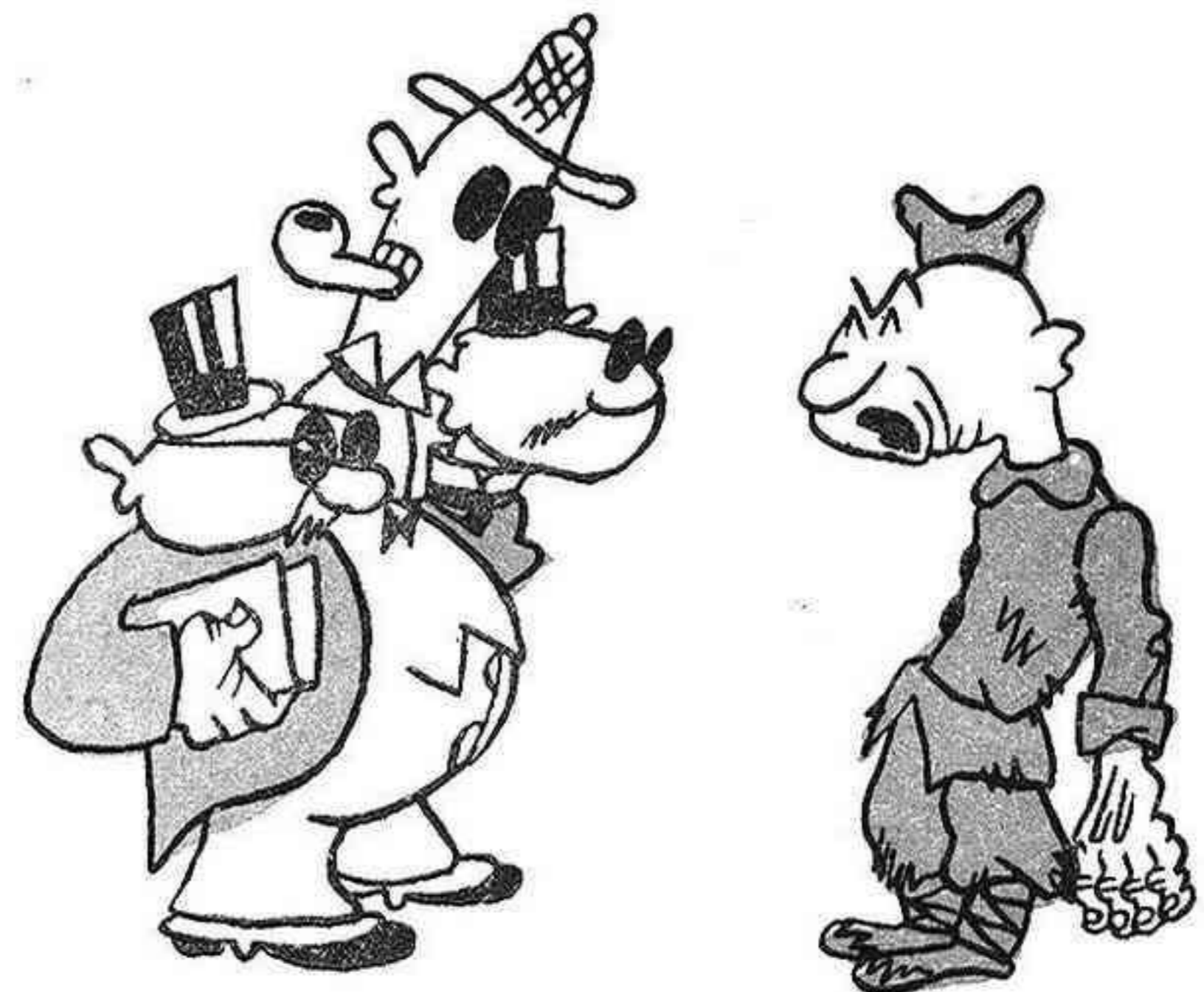
—Vostè és voluntari?
—lo non sono volontario. Che os habete creduto!

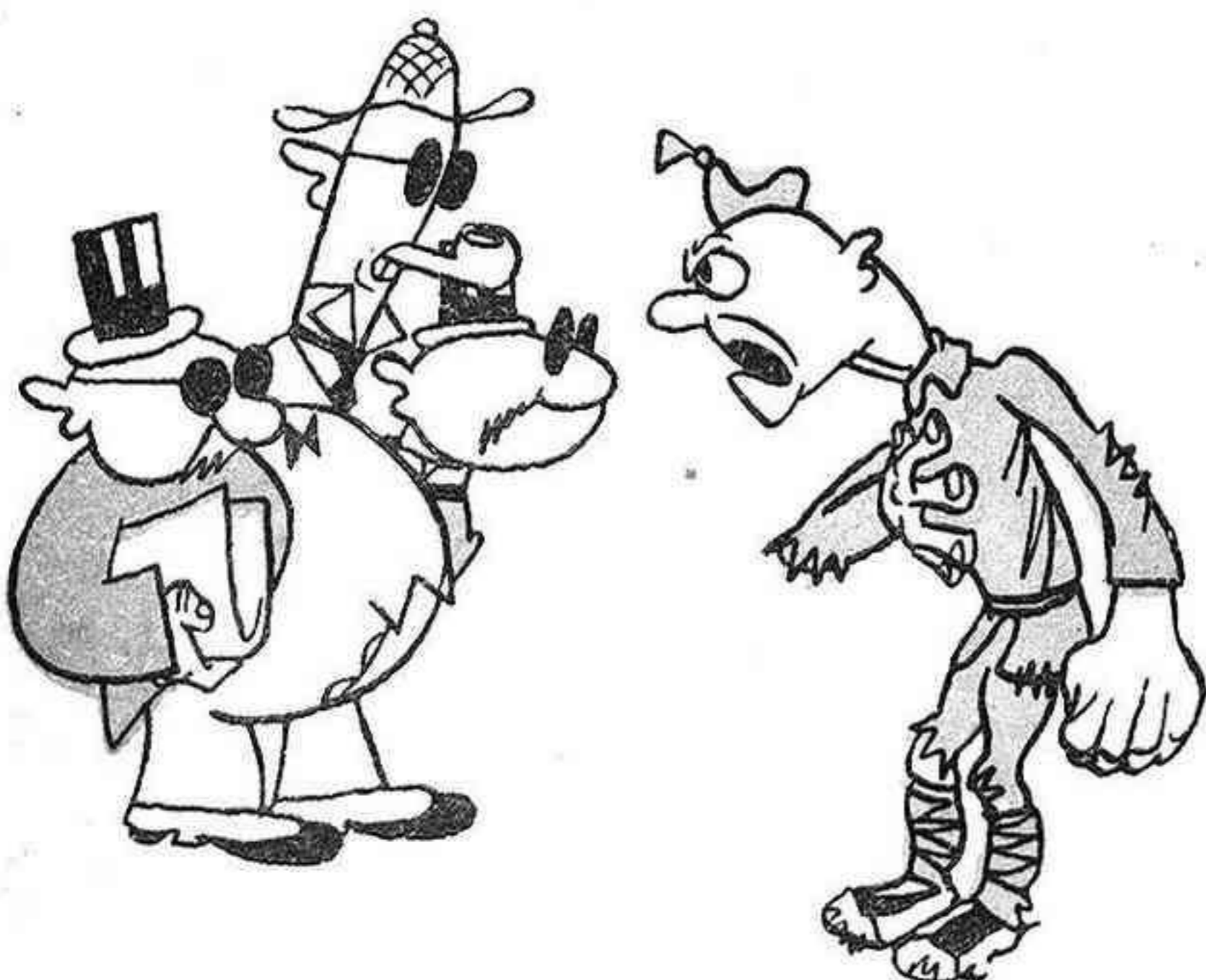
—Vostè és voluntari?
—Ich? El voluntarien estar la Führer!

—Vostè és voluntari?
—Mujama! A la babalà em vaig deixar embarkhar.

—Vostè és voluntari?
—Contos do reis! M'han feito o timo do português.

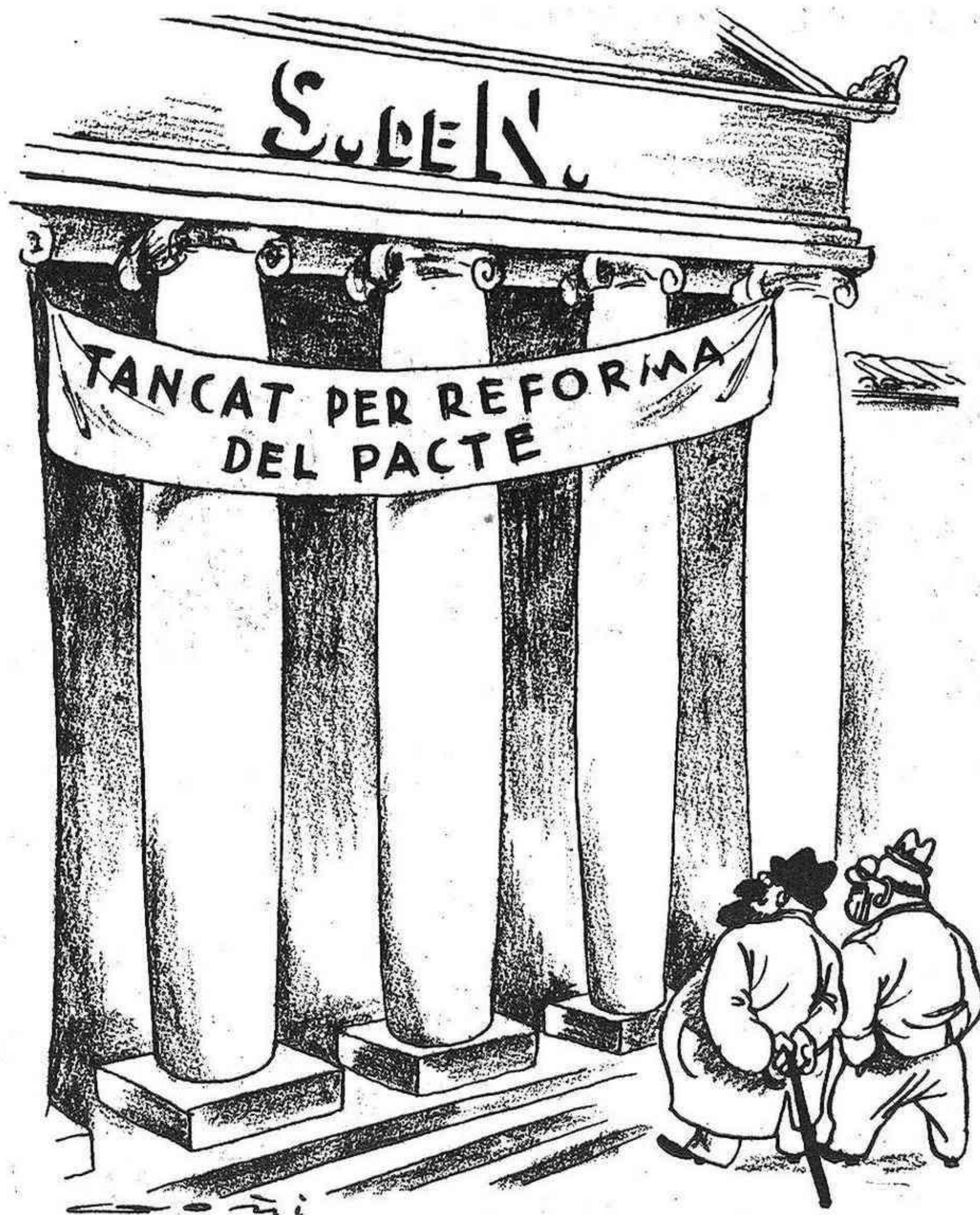

—Ah! Així el voluntari deu ésser vostè?
—¿Yo?

—Senyors: res a les mans, res al barret. Ja veuen que no hi ha voluntaris.

[Handwritten signature]

—Potser valdria més que hi fessin un refugi.

DESMENTINT UNA INSIDIA

El pas de l'oca és un exercici genuïnament romà

Els seus orígens, la seva utilitat i manera de practicar-lo

Ha estat molt criticat Mussolini per la introducció del pas de l'oca en els costums de l'exèrcit italià. Se l'ha acusat, entre altres coses, de voler germanitzar el que fins ara havia anat tan llatí. El pas de l'oca, però, és una de les coses de més vella tradició romana que mai no es poguessin imaginar i són precisament els alemanys els que l'aprenueren de Roma quan varen veure que l'any 390 abans de Jesucrist els italians pogueren derrotar per primer cop els francesos, gràcies a les oques del Capitoli. Es de pensar, i cap historiador no ho ha desmentit, que les oques del Capitoli caminaven més que no pas nedaven, trobant-se la fertalesa en una altura, i que tampoc no les deixarien volar, estant com estaven destinades a la taula dels oficials de la guarnició. Si caminaven, doncs, ¿per què no assegurar que les oques feien el pas de l'oca en comptes del pas de qualsevol altre animal?

Els alemanys varen veure, doncs, que, gràcies al pas de l'oca podien derrotar als francesos, i així ho feren l'any 1871. El 1918 els fallà; però sota els auspicis d'Hitler, no és el més probable que les oques tornin a actuar? Es per això que Mussolini ha tingut el gran encert de restablir aquest famós pas capitoli, que encara que ara sembli importat, surt de les més pures fonts de la tradició romana.

Ara bé; què és el pas dit de l'oca? En el seu origen és el pas que usen les oques per caminar. Es, doncs, el més natural dels passos i no pas, com algú insinua, una cosa ridícula i grotesca. Es gràcies a aquest pas que les oques es mantenen en bon estat de salut i que impediren que els francesos entressin al Capitoli. Una oca, posem pel cas, que caminés com una persona, caldria posar-la en observació; ni la seva carn, ni el seu foie-gras, ni els seus crits d'alerta no serien de confiança. Es per això que en dir

Jesús «deixeu que els morts enterrin els seus morts», entre les mil coses que volia dir, indicava: «Deixeu que les oques marquin el pas de l'oca».

El pas de l'oca té, doncs, a més d'una importància Capitoli, una importància capital. Aquest capital, però, no és, de cap de les maneres, el de Carles Marx. Ni Roma ni Berlín no ho tolerarien.

Com es marca el pas de l'oca? Per marcar el pas de l'oca cal una constitució robusta; però s'ha de prescindir de la Constitució. Primer de tot es col·loca el subjecte ben dret, amb el pit enfora. Seguidament, i al mateix temps que s'hi tira el pit, es tira enfora el cul. Són aquests els dos exercicis preliminars. Per ajudar-hi, s'apreta ben bé el cinturó.

Quan aquests dos exercicis es fan sense dificultat i l'individu aguanta l'equilibri, s'aixeca, rígida, la cama dreta, amb el peu de la mateixa cama, la punta del qual es procurarà que estigui en la mateixa direcció que la canyella. Generalment, durant les tres-centes primeres vegades agafareu una forta rampa. Per això el millor és tenir a prop algú que us obligui a continuar amb, per exemple, un bastó als dits.

Quan ja sapigueu fer aquest exercici amb la cama dreta, aprendreu de fer-lo amb l'esquerra, fins que el vostre instructor haurà aconseguit desacostumar-vos de la rampa.

Un cop sabreu fer això, caldrà ja combinar els dos moviments; però abans us haureu d'acostumar a, mentre una cama està horitzontal, posar-vos de punta sobre el peu de l'altra que us sosté, cosa que us farà agafar rampa en aquesta.

Suposem ara que ja heu vençut totes quatre rampes, ja es pot dir que ja podeu marcar el pas. Per això només haureu d'alternar els moviments. Us penseu, però, que fent-ho, caminareu? Ah, no, perquè si només feu això, no us moureu del lloc i, com que és un pas i no un simple exercici...

Per caminar amb el pas de l'oca manquen encara uns detalls. De la manera explicada no avançaríeu pas; per fer-ho caldrà que, en tenir la cama dreta horitzontal doneu un cop sec d'anca dreta endavant. Això farà que el vostre cos agafi una lleugera inclinació i en abaixar la cama el peu es posarà a terra davant i no al costat del peu esquerre. En fer el mateix moviment amb l'anca esquerra notareu tot seguit que la cosa va bé i que aneu endavant. Només cal repetir l'exercici i aviat us trobareu a l'altre extrem de l'habitació. Cal, però, que vigileu de no trobar cap moble, com una taula, per exemple, pel camí, perquè un cop a la canyella de la cama amb el cantell inferior de la taula és molt dolorós.

L'exercici és molt saludable, perquè desenvolupa el pit i el cul. Per això darrer s'anomena també pas de parada, perquè entrena a rebre puntades de peu dels superiors, sense immutar-se.

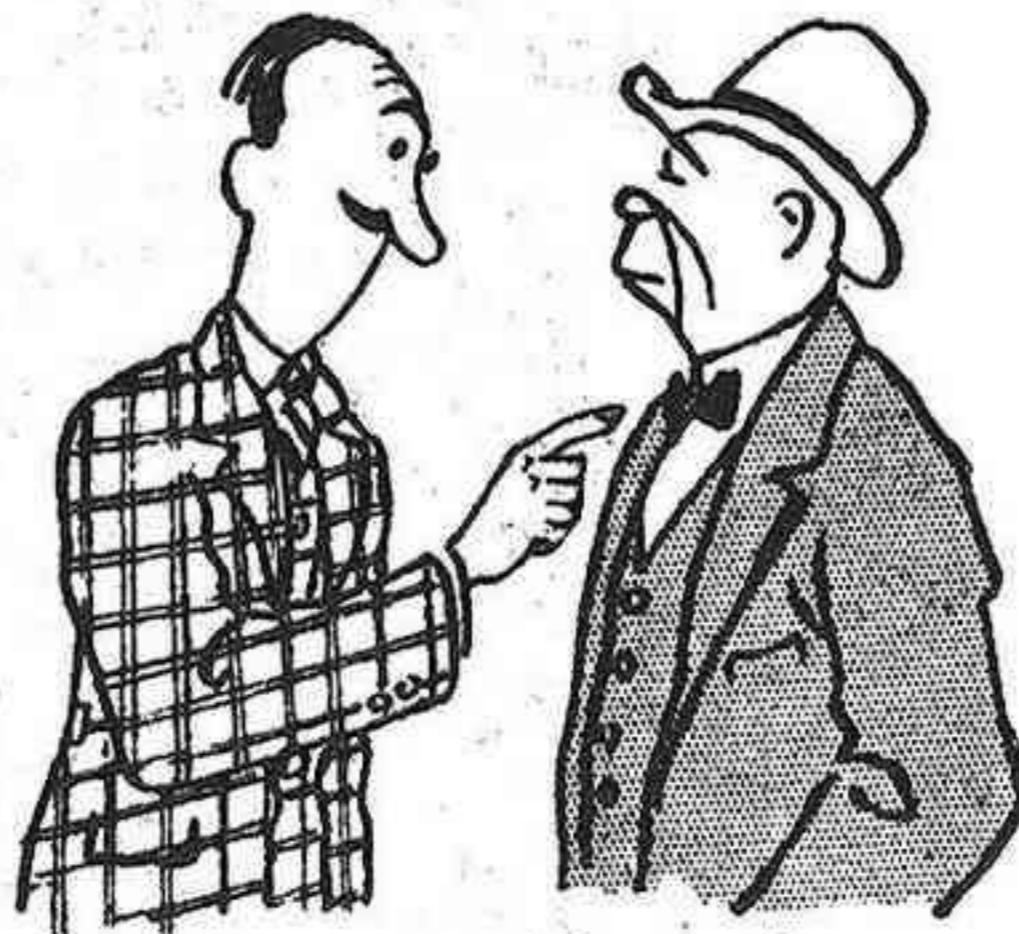
No és, però, un pas a propòsit per als combats, perquè amb un enemic poc comprensiu us podeu trobar que en comptes de fer l'oca, feu l'ànec, que no és el mateix.

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA

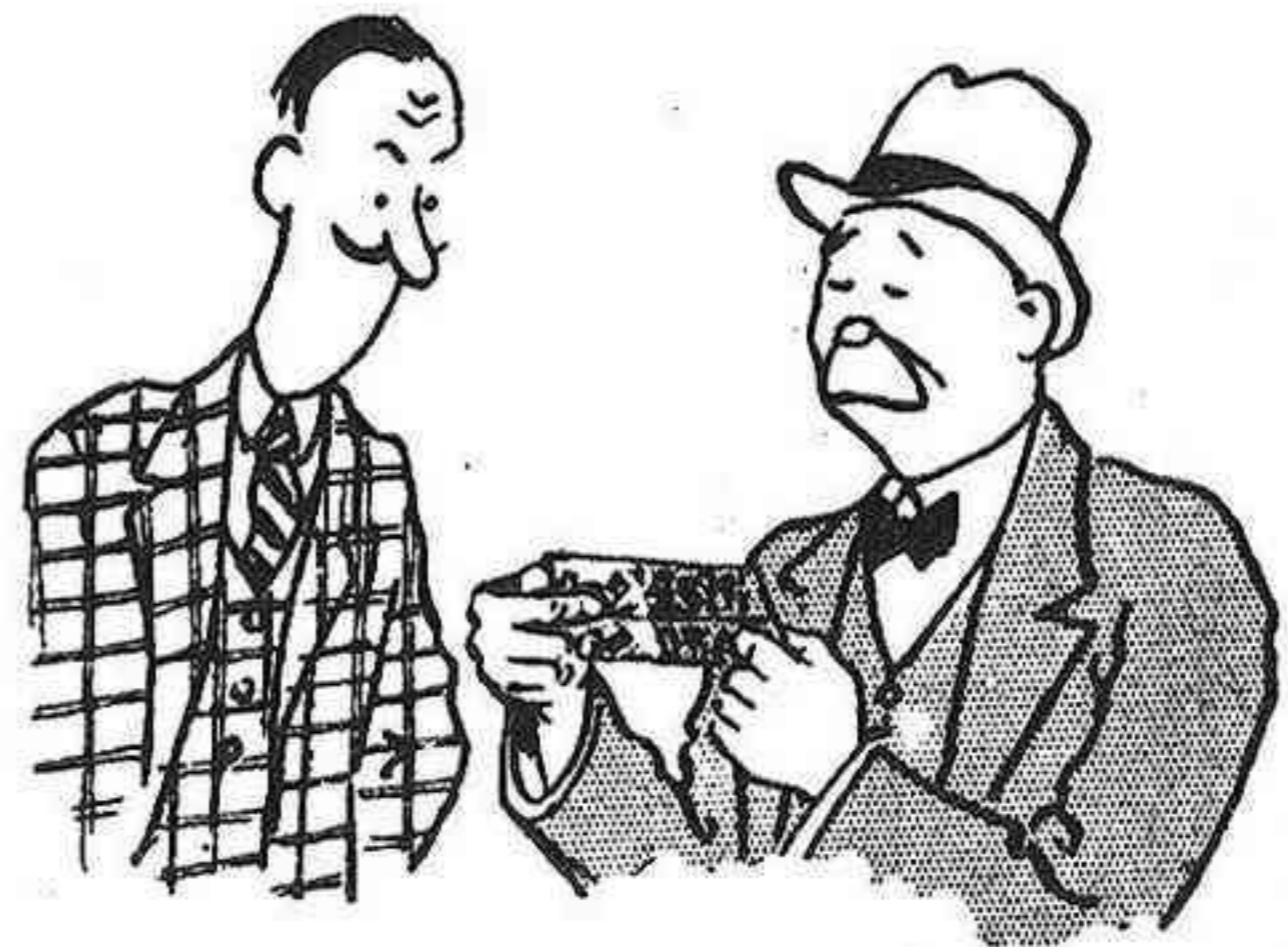
Com trobà Joanet la seva satisfacció

L'altre dissabte, en Joanet, tan trist i dèbil estava, que semblava mig ximplet.

L'hi assegurà un amic que amb un bitllet dels nous li passaria el fatig.

Així que veié el cartó es recordà de la Xina, augmentant-li la tristò.

CALDOLLA

L'amic li partí el bitllet de dalt a baix, en dos trossos, deixant-lo encara més fred.

Amb el tros de quinze i quinze l'envià a comprar L'Esquella al quiosc del noi d'en Quirze.

I amb el que diu deu i deu un cubet de brou **Caldolla** que venen per tot arreu.

CALDOLLA

el cubet de brou més ric en vitamines. El més alimentós.

Demaneu-lo a Colmados.

Preu del cubet:

vint cts.

I ara ves, mira què tall...
Es sentí en un moment molt fort i com mai content...
Aquest **Caldolla**, que és gran!
No hi ha millor aliment.

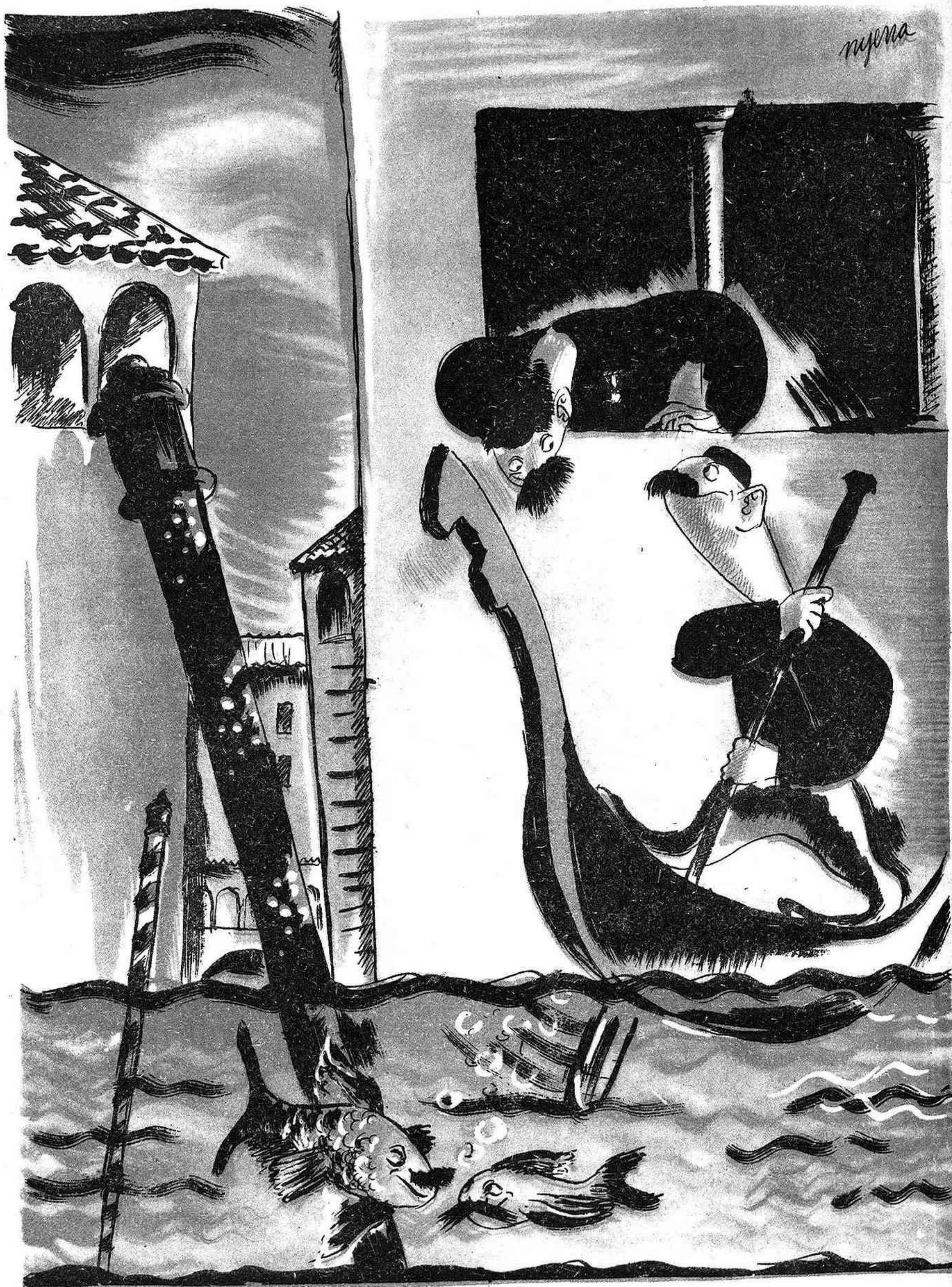
FABRICA I VENDES A L'ENGROS

Paradís, 4
(tocant a la Plaça de la República)

Telèfons:

Secció Vendes:	20107
Gerència:	19027
Empaquetatge:	70364
Manipulatge:	20292

Barcelona

CONTE ITALIÀ

—El duce ha casat la filla.

—Ja sé qui serà ministre...